

๑๖ มกราคม “วันครูแห่งชาติ”
ดอกกล้วยไม้ ดอกไม้ประจำวันครู

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนมกราคม ๒๕๖๕ ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๓๙๐ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

สารอวยพรปีใหม่ ๒๕๖๕
ของ
นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม
ประธานสภา
นายกเนติบัณฑิตยสภา

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์กรที่ส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมาย และมุ่งสร้างนักกฎหมายที่ดีมีคุณภาพเปี่ยมพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมไทยตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาแก่ประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมมาโดยตลอด

ดิฉันในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภาขอเป็นกำลังใจ และขอชื่นชมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา คณาจารย์ พนักงานเนติบัณฑิตยสภาทุกท่าน ในช่วงที่ประเทศไทยยังคงประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-๑๙) ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพความปลอดภัยของทุกท่าน เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ยังคงตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มความระมัดระวังในการทำงาน การพัฒนาปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับระบบการเรียนการสอน การให้บริการต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ จากการใช้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ของทุกท่านต่อการบริหารจัดการในช่วงสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ภารกิจของเนติบัณฑิตยสภาตลอดปีพุทธศักราช ๒๕๖๔ สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

เนื่องในศุภวารวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๕ ดิฉันขออัญเชิญอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ทุกท่านเคารพนับถือ อีกทั้งเดชพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โปรดประทานพรให้ทุกท่านประสบแต่สิ่งอันเป็นมงคล มีความสุข ความเจริญ มีพละนามัยสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง มีกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญาที่เข้มแข็ง และขอจงสัมฤทธิ์ผลตั้งใจในสิ่งพึงปรารถนาทุกประการโดยทั่วกัน

๑๖ มกราคม วันครูแห่งชาติ

คำว่า “ครู”^๑ นั้น มีความหมายทั่วไปว่า ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ โดยมีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี สันสกฤต ว่า “ครู” ซึ่งหมายถึง หลักสำคัญ ควรเคารพ มีค่าสูง ส่วนคำว่า “อาจารย์”^๒ หมายถึงผู้สั่งสอน วิชาความรู้ หรือเป็นคำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง มาจากภาษา บาลี สันสกฤตว่า “อาจารย์” ซึ่ง “จริย” หมายถึง ความประพฤติ หรือกิจการที่ควรประพฤติ ส่วนความหมายในทางกฎหมาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้คำจำกัดความไว้ในมาตราที่ ๔ ว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

อ่านต่อหน้า ๔

* อัยการอาวุโส, ที่ปรึกษาอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด, ภาควิชานิติศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา
 ** นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ เนติบัณฑิตยสภา
 ๑ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ หน้า ๒๓๔ - ๒๓๕.
 ๒ อ้างแล้ว หน้า ๑๔๐๒.

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน มกราคม ๒๕๖๕ ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๓๙๐

สารบัญ

๒	สารอวยพรปีใหม่ ๒๕๖๕	๑๕	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
๓	สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก	๑๗	บทความ “คดีแพ่งที่ยาวเนื่องจากคดีอาญา : คำพิพากษากฎีกาและข้อสังเกตที่น่าสนใจ”
๔	เนื่องจากปก	๒๒	มุมมอง
๘	ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ	๒๓	ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
๑๒	เจาะฎีกาเด่น	๒๔	บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม รองประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายกฤษฎา บุญยสมิต ฝ่ายอำนวยการ ● นายพงศ์ทิชเชษฐ์ จันทร์พรกิจ ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยประณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์
- นางสาวฐษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ● นายเชษฐ์ สุขสมเกษม กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นายกฤษฎา บุญยสมิต
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
- นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางสาวสิตานันท์ ศรีวรรกร ● นายนิตินันท์ บูรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง ฝ่ายดำเนินการ
- นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัณณะ ● นางสาววาสนา เกตุแห่ง กะเบียน จัดส่ง ● นางสาววริศรา สุขโสภี

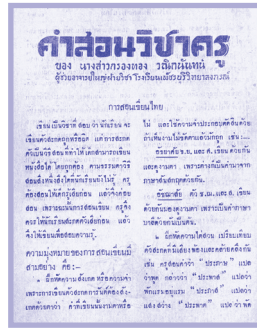
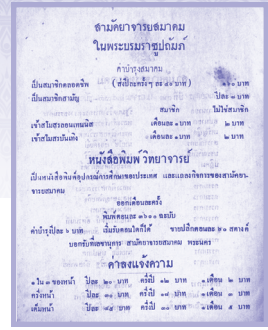
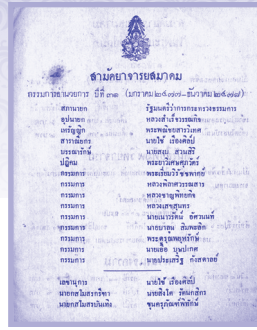
“วันครูแห่งชาติ” ตรงกับวันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปี จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับต้อนรับปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๕ นี้ จึงขอเสนอประวัติความเป็นมาของวันครูแห่งชาติ และพาไปรู้จักส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการหารือเกี่ยวกับวันครูในประเทศไทย นั่นก็คือหน่วยงาน “คุรุสภา” นั่นเอง

ความเป็นมาของ “คุรุสภา และ “วันครูแห่งชาติ”^๓

การควบคุมและรักษามาตรฐานประกอบวิชาชีพครูของไทย มีมานานก่อนวิชาชีพชั้นสูงหลายวิชาชีพ ในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๔๓๘ มีการอบรมครูเป็นครั้งแรกที่ “วิทยาทานสถาน”^๔ ซึ่งเจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) เสนาบดีกระทรวงธรรมการคนแรก เป็นผู้จัดตั้งขึ้นที่สี่กั๊กพระยาศรีโกล์ห้างแอลอีริกันดี ผู้อบรมครูคนแรก คือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๔๓ มีการจัดตั้งสภาสำหรับอบรมและประชุมครูขึ้นที่วัดใหม่วินัยชำนาญ แขวงบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี ใช้ชื่อว่า “สภาไทยจารย์” สอนครูเปิดทำการสอนครูทุกวันพระ อันเป็นวันหยุดราชการ (ก่อเกิดหนังสือพิมพ์วิทยาทานเล่มแรก ซึ่งเป็นหนังสือของครูออกในเดือนพฤศจิกายน)

พ.ศ. ๒๔๔๕ กรมศึกษาธิการจัดตั้ง “สามัคยาจารย์สโมสรสถาน” เพื่อใช้เป็นที่ประชุมอบรมและสอนครูขึ้นที่โรงเรียนทวีธาภิเศก โดยมีเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว. เปีย มาลากุล) เป็นนายกสภาคนแรก ซึ่งต่อมาได้ย้ายไปตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมวัดราชบูรณะ (โรงเรียนสวนกุหลาบ) ปี พ.ศ. ๒๔๔๗ สามัคยาจารย์

หนังสือพิมพ์วิทยาทาน เล่มที่ ๓๕ ตอนที่ ๖

มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๘

ภาพจาก : เอกสารจดหมายเหตุ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

https://archives.orst.go.th/site/theme/showcat_data.php?refcode= Co๕-So๑-๕๕

สโมสรสถานยกฐานะเป็นสมาคม ใช้ชื่อว่า “สามัคยาจารย์สมาคม”^๕ กิจการของสามัคยาจารย์ได้สร้างความเจริญเพิ่มพูนความรู้และความสามัคคีให้แก่ครูด้วยดีมาเป็นเวลา ๔๐ ปีเศษ

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๔๘๘ จัดตั้ง “คุรุสภา” ขึ้นเป็นสภาใน

^๓ เว็บไซต์คุรุสภา https://www.ksp.or.th/ksp๒๐๑๘/ksp_history/

^๔ “วิทยาทานสถาน” ก่อตั้งโดยเจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) เสนาบดีคนแรก ตั้งอยู่ที่สี่กั๊ก พระยาศรี โกล์ห้าง แอลอีริกันดี เปิดเป็นห้องสมุดและสโมสรสำหรับประชาชน โดยมีทั้งหนังสือไทยและต่างประเทศ อีกทั้งจัดให้มีการชุมนุมเชื้อเชิญผู้มีความรู้มาบรรยายเรื่องต่าง ๆ ให้แก่ครู ต่อมาได้ย้ายไปตั้งที่โรงเรียนเด็ก หรือโรงเรียนสายสลีลีสันฐานการ

^๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระมหากรุณาธิคุณทรงรับ “สามัคยาจารย์สมาคม” เข้าไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อครั้งดำรงอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร และเสด็จพระราชดำเนินมาประทับทอดพระเนตรละครและทรงฟังปาฐกถาพิเศษที่สามัคยาจารย์สมาคมหลายครั้ง ต่อมาเมื่อได้ตั้งคุรุสภาขึ้น จึงรวมกิจการและทรัพย์สินของสามัคยาจารย์สมาคมมาเป็นของคุรุสภาและได้มีการประชุมใหญ่สามัคยาจารย์สมาคมเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อวันศุกร์ที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ สามัคยาจารย์สมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์จึงสิ้นสภาพในวันนั้น

กระทรวงศึกษาธิการ โดยที่คุรุสภามีวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายกว้างขวางครอบคลุมกิจการของ สามีคยาจารย์สมาคม จึงมีการรวมงานและทรัพย์สินของ สามีคยาจารย์สมาคมมาเป็นของคุรุสภา และให้จัดตั้ง สโมสรสามีคยาจารย์ขึ้นใหม่เป็นแผนกหนึ่งของคุรุสภา

คุรุสภาตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ. ๒๔๘๘ มีหลักการสำคัญ ๓ ประการ คือ เป็นสภาที่ปรึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อช่วยฐานะครูและเพื่อให้ ครูปกครองครู ซึ่งคุรุสภาได้ทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ ตลอดมา ต่อมาเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อปฏิรูประบบการศึกษาครั้งใหญ่ คุรุสภาได้ปรับบทบาทใหม่ โดยมีการตราพระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ขึ้น ให้เป็นกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีเหตุผลสำคัญเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของการ จัดตั้งคุรุสภาให้เป็นวิชาชีพครูต่อไป พระราชบัญญัติ สภาครูฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้องค์กรวิชาชีพ ๒ องค์กร คือ สภาครู และบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “คุรุสภา” มีฐานะ เป็นนิติบุคคลอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมและรักษามาตรฐาน วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกองค์กรหนึ่ง คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและ สวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “สสสค” มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับกระทรวง ศึกษาธิการ มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดงาน “วันครู”

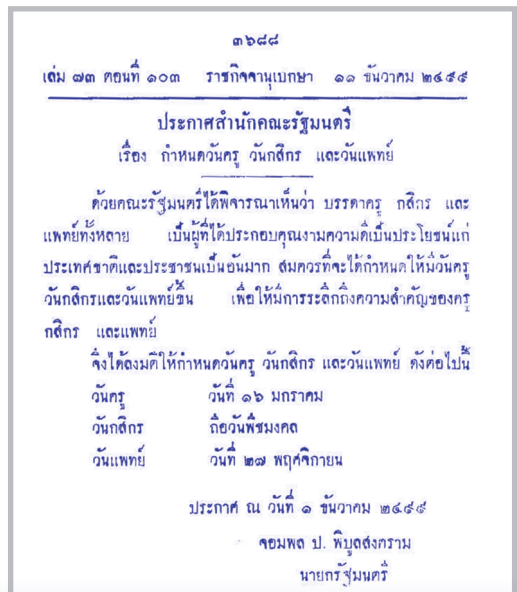
สืบเนื่องมาจากประกาศพระราชบัญญัติครูขึ้นมา ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งระบุให้มี สภาในกระทรวงศึกษาธิการเรียกว่า “คุรุสภา” ซึ่งมี ฐานะเป็นนิติบุคคลและให้ครูทุกคนเป็นสมาชิก คุรุสภา โดยมีหน้าที่ในเรื่องของสถาบันวิชาชีพครู ใน ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ให้ความเห็นในเรื่องนโยบาย การศึกษา และวิชาการศึกษาทั่วไปแก่กระทรวง

ศึกษาธิการ จัดสวัสดิการให้แก่ครูและครอบครัว ได้รับ ความช่วยเหลือตามสมควร และส่งเสริมความรู้และ ความสามัคคีของครู

ด้วยเหตุนี้ คุรุสภาจะจัดให้มีการประชุมสามัญ คุรุสภาประจำปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้แทนครูทั่วประเทศ แลกผลผลงานในรอบปีที่ผ่านมา และซักถามปัญหา ข้อข้องใจต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของคุรุสภา โดย มีคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาเป็นผู้ตอบข้อสงสัย สถานที่ในการประชุมสมัยนั้นใช้หอประชุมสามีคยาจารย์ หอประชุมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระยะหลัง จึงมาใช้หอประชุมของคุรุสภา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ในที่ประชุมสามัญคุรุสภา ประจำปี จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และประธานหอประชุมกิตติศักดิ์ในขณะนั้น ได้กล่าว คำปราศรัยต่อที่ประชุมครูทั่วประเทศว่า

“ที่อยากเสนอในตอนนี้นี้ก็คือว่า เนื่องจากผู้เป็นครู มีบุญคุณ เป็นผู้ให้แสงสว่างในชีวิตของเราทั้งหลาย ข้าพเจ้าคิดว่า วันครู ควรมีสักวันหนึ่งสำหรับให้บรรดา ลูกศิษย์ทั้งหลายได้แสดงความเคารพสักการะ เพราะ เหตุว่า ถ้าถึงวันตรุษ วันสงกรานต์ เราก็นำเอาอัฐิของ ผู้มีพระคุณบังเกิดเกล้ามาทำบุญ ทำทาน คนที่สงรอง ลงไปก็คือครูผู้เสียสละทั้งหลาย ข้าพเจ้าคิดว่าในโอกาสนี้ จะขอฝากที่ประชุมไว้ด้วย ลองปรึกษาหารือกัน ใน หลักการ ทุกคนคงจะไม่ขัดข้อง”

จากแนวความคิดนี้ กอปรกับความเห็นของครูที่แสดงออกทางสื่อมวลชนและอื่น ๆ ที่ล้วนเรียกร้องให้มีวันครู เพื่อให้เป็นวันแห่งการรำลึกถึงความสำคัญของครูในฐานะที่เป็นผู้เสียสละ ประกอบคุณงามความดีเพื่อประโยชน์ของชาติและประชาชนเป็นอันมาก ในปีเดียวกันที่ให้มีวันครูเพื่อเสนอคณะกรรมการอำนวยการต่อไป โดยได้เสนอหลักการว่า เพื่อจะได้ประกอบพิธีระลึกถึงคุณบูรพาจารย์ ส่งเสริมความสามัคคีธรรมระหว่างครู และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับประชาชนต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ให้วันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปี เป็น “วันครู” โดยถือเอาวันที่ประกาศพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็น “วันครู” และให้กระทรวงศึกษาธิการสั่งการให้นักเรียนและครูหยุดในวันดังกล่าว

งานวันครูจึงได้จัดขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรีฑาสถานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐ หลังจากพระราชบัญญัติครูประกาศใช้ ๑๒ ปี ได้กำหนดเป็นหลักการให้มีอนุสรณ์งานวันครูไว้แก่นุชนรุ่นหลังทุกปี อนุสรณ์ที่สำคัญคือ หนังสือประวัติครู หนังสือที่ระลึกวันครู และสิ่งก่อสร้างที่เป็นถาวรวัตถุ การจัดงานวันครูได้มีการกำหนดให้จัดพร้อมกันทั่วประเทศ สำหรับส่วนกลางจัดที่หอประชุมคุรุสภา โดยมีคณะกรรมการจัดงานวันครู ประกอบด้วยบุคคลหลายอาชีพร่วมกันเป็นผู้จัด สำหรับส่วนภูมิภาคมอบให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ โดยตั้งคณะกรรมการจัดงานวันครู เช่นเดียวกับส่วนกลางจะจัดรวมกันที่จังหวัดหรือแต่ละอำเภอ ปัจจุบัน กิจกรรมในวันครูมี ๓ กิจกรรมใหญ่คือ พิธีทางศาสนา พิธีรำลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ และ

กิจกรรมเพื่อความสามัคคีระหว่าง ผู้ประกอบวิชาชีพครู ในงานวันครูบางปี คณะกรรมการจัดงานวันครูจะจัดให้มีกิจกรรมพิเศษเพิ่มเติมขึ้นเพื่อเผยแพร่งานวันครูให้กว้างขวางและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดทำบัตรคารวะครู การจัดทำสติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์ในโอกาสวันครู การประกวดร้องเพลงวันครู การประกวดคำขวัญวันครู การจัดงานสัปดาห์วันครู และการจัดประชุมทางวิชาการ เป็นต้น

ต่อมา คณะกรรมการจัดงานวันครู พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้มีมติกำหนดให้ “ดอกกล้วยไม้” เป็นดอกไม้ประจำวันครู โดยพิจารณาเห็นว่าธรรมชาติของดอกกล้วยไม้มีลักษณะคล้ายคลึงกับงานจัดการศึกษาและสภาพชีวิตของครู ดังคำกลอนใน “ศึกษาภาษิต” บทที่ ๑ ของ **หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล** ปุณียุคคลแห่งวงการศึกษไทย ที่ประพันธ์ไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ว่า

“กล้วยไม้มีดอกช้า	ฉันท
การศึกษาเป็นไป	เช่นนั้น
แต่ดอกออกคราวไร	งามเด่น
การศึกษาปลูกปั้น	เสร็จแล้วแสนงาม” ^๖

นอกจากนี้ กล้วยไม้เป็นพืชที่อยู่ในที่สูง ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศไม่ร่วงโรยง่าย เปรียบเหมือนครูที่อยู่ทั่วแดนไทย ที่ต้องอดทนต่อสู้เพื่ออุดมการณ์และอุทิศตนเพื่อการศึกษาของชาติ

ในส่วนของ **คำขวัญวันครู** มีขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยเริ่มแรกนั้น คำขวัญวันครูเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา^๗ ต่อมาก็เป็นคำขวัญของบุคคลทั่วไปที่ส่ง

^๖ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล “วิชาครูเล่มเล็ก และศึกษาภาษิต” น. ๒๗ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ขุนศิลปการพิศิษฐ์ (ประเสริฐ จุลฤกษ์) ณ ฌาปนสถาน วัดโสมนัสวิหาร พระนคร วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

^๗ **คำขวัญวันครู พ.ศ. ๒๕๒๒** - การให้การศึกษาแก่คนในชาติ เป็นกระบวนการที่ต้องทำต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต ดังนั้นจึงต้องระดมสรรพกำลังหลาย ๆ ด้านมาช่วยเหลือการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขาดเสียมิได้ก็คือ ครูซึ่งจะเป็นผู้ผลักดันให้ทุกอย่างไปสู่เป้าหมายได้ ฉะนั้นท่านทั้งหลายคงตระหนักถึงหน้าที่อันมีเกียรตินี้ ในโอกาสที่วันสำคัญอย่างยิ่งของครูได้เวียนมาบรรจบครบรอบอีกวาระหนึ่ง ข้าพเจ้าในนามของกระทรวงศึกษาธิการและประธานอำนวยการคุรุสภา ขอส่งความปรารถนาดีและความระลึกถึงเพื่อนครูทุกท่าน ทั้งนอกและในราชการขอจงประสบแต่ความสุขความเจริญโดยทั่วกัน และขอได้โปรดตระหนักถึงหน้าที่อันหนักหน่วงในขนบธรรมเนียมประเพณีของครูที่ดีสืบไป เจ้าของคำขวัญ นายแพทย์บุญญสม มาร์ติน (ที่มา : เว็บไซต์วันครู คุรุสภา สภาครู และบุคลากรทางการศึกษา <http://site.ksp.or.th/about.php?site=teachersday&SiteMenuID=๑๙๓๒>)

เข้าประกวดจากทั่วประเทศ และตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นผู้มอบคำขวัญวันครู^๘ มาจนถึงปัจจุบัน

อนึ่ง วันครูประจำปี ๒๕๖๕ เป็นการจัดงานวันครู ครั้งที่ ๖๖ กระทรวงศึกษาธิการ โดยคุรุสภา ร่วมกำหนดจัดงานวันครู ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของผู้เข้าร่วมงานวันครู เป็นการจัดงานวันครูในรูปแบบผสมผสาน (จัดแบบ Onsite ณ บริเวณสนามหญ้าและหอประชุม คุรุสภา และจัดแบบ Online ผ่าน Platform วันครู (www.วันครู.com)) ภายใต้แนวคิด “พลังครูยุคใหม่ สร้างคุณภาพคนไทยสู่สากล” และเนื่องในโอกาสวันครู ครั้งที่ ๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๕ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี ได้มอบคำขวัญว่า “พัฒนาครู พัฒนาเด็ก เรียนรู้ สู่นวัตกรรม”

คำขวัญ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
เนื่องในโอกาสวันครู ครั้งที่ ๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๕

พัฒนาครู พัฒนาเด็ก เรียนรู้ สู่นวัตกรรม

พลเอก
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

ภาพหน้าปก

ภาพโดย Peggychoucair จาก Pixabay

แหล่งข้อมูลและภาพประกอบ

- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
- หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล “วิชาครูเล่มเล็ก และศึกษาภาษิต” น. ๒๗ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพขุนศิลปการพิศิษฐ์ (ประเสริฐ จุลฤกษ์) ณ ฌาปนสถาน วัดโสมนัสวิหาร พระนคร วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
- เว็บไซต์คุรุสภา (ข้อมูลออนไลน์) สืบค้นจาก https://www.ksp.or.th/ksp๒๐๑๘/ksp_vision_mission/
- ข้อมูลการประชาสัมพันธ์งานวันครู ครั้งที่ ๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ข้อมูลออนไลน์) สืบค้นจากเว็บไซต์ วันครู คุรุสภา สภาครู และบุคลากรทางการศึกษา <http://site.ksp.or.th/home.php?site=teachersday>
- เว็บไซต์สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ข้อมูลออนไลน์) สืบค้นจาก https://archives.orst.go.th/site/theme/showcat_data.php?refcode=C๐๕-S๐๑-๕๕ เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

^๘ อ่างแล้ว ข้อ ๘

คำขวัญวันครู โดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

- พ.ศ. ๒๕๕๔ อนาคตก้าวไกล ด้วยครูดี มีคุณภาพ
- พ.ศ. ๒๕๖๐ชาติพัฒนา ด้วยครูดี มีคุณภาพ ศิษย์ซาบซึ้ง ในพระคุณครู
- พ.ศ. ๒๕๖๑ ศิษย์ดี ก็ด้วยครูดี มีศรัทธา
- พ.ศ. ๒๕๖๒ ครูดี ศิษย์ดีมีพัฒนา ก้าวหน้าสู่เทคโนโลยี
- พ.ศ. ๒๕๖๓ ครูไทย รักศิษย์ คิดพัฒนา
- พ.ศ. ๒๕๖๔ ครูวิถีใหม่ ใส่ใจดิจิทัล สร้างสรรค์ คุณธรรมประจำชาติ

การขยายระยะเวลาตามสัญญาก่อสร้าง เนื่องจากผู้ว่าจ้างไม่ส่งมอบพื้นที่**

ข้อเท็จจริง

รัฐวิสาหกิจ ก. ทำสัญญาจ้างเหมางานก่อสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำ กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ด. (ผู้รับจ้าง) กำหนดเวลาแล้วเสร็จวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งตามสัญญากำหนดให้ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างอาคารโรงสูบน้ำดิบแบบบ่อแห่งและชุดรางชักน้ำดิบซึ่งงานก่อสร้างดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของ ๒ หน่วยงาน คือ งานก่อสร้างอาคารโรงสูบน้ำดิบแบบบ่อแห่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม ข. และงานชุดรางชักน้ำดิบส่วนปลายรางอีกประมาณ ๕๐ เมตร อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของกรม อ. โดยในส่วนของขออนุญาตก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม ข. นั้นได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่แล้ว ส่วนการขออนุญาตให้ใช้พื้นที่ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า นั้น กรม อ. ยังไม่ได้อนุญาต ต่อมาผู้รับจ้างได้ดำเนินการชุดรางชักน้ำดิบในเขตพื้นที่ของโครงการฯ ตามที่ได้รับอนุญาตแล้วเสร็จ ส่วนงานชุดรางชักน้ำดิบในเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ นั้น ผู้ควบคุมงานของรัฐวิสาหกิจ ก. และผู้จัดการโครงการของผู้รับจ้างได้ประสานงานกับหัวหน้าเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งอนุญาตด้วยวาจาให้เข้าดำเนินการชุดรางชักน้ำดิบบางส่วนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า ได้ ต่อมาวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ผู้รับจ้างได้หยุดการก่อสร้างงานในบริเวณดังกล่าว ซึ่งยังคงเหลือพื้นที่บริเวณปลายรางความยาว ๖ เมตร ซึ่งอยู่ในเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า โดยขอให้รัฐวิสาหกิจ ก. มีหนังสือสั่งให้ผู้รับจ้างเข้า

ทำงานในพื้นที่ เนื่องจากการก่อสร้างในเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าฯ โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งอาจถูกจับกุมและยึดเครื่องจักรได้ รัฐวิสาหกิจ ก. จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าทำงานชุดรางชักน้ำดิบในส่วนที่เหลือเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ผู้รับจ้างจึงเข้าดำเนินงานและขอให้งดค่าปรับตั้งแต่วันที่สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงวันที่รัฐวิสาหกิจ ก. แจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ พร้อมทั้งขอขยายระยะเวลาก่อสร้างอีก ๔๕ วันนับแต่วันที่รัฐวิสาหกิจ ก. แจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการและผู้รับจ้างได้ทำงานแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ และขอสงวนสิทธิ์ขยายระยะเวลาก่อสร้างจากเหตุที่รัฐวิสาหกิจ ก. ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างชุดรางชักน้ำดิบที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม อ. ซึ่งมีใช้ความผิดของผู้รับจ้างตามสัญญา

ข้อหาหรือ

รัฐวิสาหกิจ ก. จึงขอหาหรือว่า ผู้รับจ้างยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามสัญญาและได้หยุดการก่อสร้างพื้นที่งานชุดรางชักน้ำดิบบริเวณปลายรางชักน้ำดิบซึ่งอยู่ในเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าฯ เนื่องจากยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้ดำเนินการได้ ปัจจุบันยังไม่ได้รับหนังสือตอบอนุญาตจากกรม อ. จะถือว่ารัฐวิสาหกิจ ก. ได้ส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างดำเนินงานตามสัญญาแล้วหรือไม่ และจะขยายระยะเวลาก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาได้หรือไม่ เป็นระยะเวลาเท่าใด

* อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการในหน้าที่รองเลขาธิการอัยการสูงสุด

** สำนักวนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เลขรับที่ ท.๖๒/๒๕๕๘

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า สัญญาจ้างเหมางานก่อสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำ ได้ระบุให้ผู้รับจ้างเริ่มลงมือทำงานในพื้นที่ที่กำหนดและกำหนดเวลาแล้วเสร็จไว้ รัฐวิสาหกิจ ก. จึงมีหน้าที่จะต้องส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้ผู้รับจ้างเข้าปฏิบัติงานได้ตามสัญญาตามวัตถุประสงค์และโดยสภาพแห่งสัญญา และผู้รับจ้างมีหน้าที่ต้องทำงานให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดเวลาการทำงานดังกล่าวเป็นสาระสำคัญตามสัญญาข้อ ๖ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการก่อสร้างตามสัญญาบางส่วนอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของกรม อ. ซึ่งรัฐวิสาหกิจ ก. ได้ทำเรื่องขออนุญาตเข้าไปดำเนินการก่อสร้างไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีผู้มีอำนาจ จึงเป็นกรณีที่รัฐวิสาหกิจ ก. ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างดำเนินการได้ตามสัญญา เมื่อผู้รับจ้างมีหนังสือลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ขอให้รัฐวิสาหกิจ ก. ส่งมอบพื้นที่และขอสงวนสิทธิขยายเวลาก่อสร้างแจ้งมายังรัฐวิสาหกิจ ก. ก่อนมีหนังสือขอส่งงานงวดสุดท้าย และก่อนครบระยะเวลาตามสัญญา ผู้รับจ้างจึงมีสิทธิขอขยายเวลาทำการก่อสร้างตามสัญญาข้อ ๒๐^๑ ได้ ส่วนกรณีที่รัฐวิสาหกิจ ก. จะขยายระยะเวลาก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างเป็นระยะเวลาเท่าใดนั้น เป็นข้อเท็จจริงที่อยู่

ในดุลพินิจของรัฐวิสาหกิจ ก. ที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

หมายเหตุ

๑. สำหรับข้อหาเรื่องนี้ เป็นกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายเอกชน ซึ่งเป็นผู้รับจ้างงานของทางราชการได้ขอขยายระยะเวลาก่อสร้างตามสัญญา โดยมีได้มีประเด็นเรื่องการบอกเลิกสัญญา เนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ตามสัญญาได้ เพียงแต่ส่งมอบพื้นที่ให้ล่าช้า แต่หากเป็นกรณีที่ความล่าช้าดังกล่าวล่วงเลยไปจนถึงขนาดที่ว่าทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าทำงานชำระหนี้ให้แล้วเสร็จตามสัญญาต่อไปได้ ผู้รับจ้างจะมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่นั้น สำนักงานอัยการสูงสุดได้เคยวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวไว้ใน *ข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เลขรับที่ ท. ๒๑๘/๒๕๕๗* ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้รับจ้างกล่าวอ้างว่า ถนนซึ่งใช้เป็นเส้นทางขนส่งวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการก่อสร้างงาน (สะพานข้ามคลอง) ตามสัญญา อยู่ระหว่างการก่อสร้างของผู้รับจ้าง อีกรายหนึ่งซึ่งผู้ว่าจ้างได้ว่าจ้างให้ดำเนินการก่อสร้างแต่ยังไม่แล้วเสร็จ และไม่มีเส้นทางอื่นใดที่จะใช้ทดแทนทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานตามสัญญาได้ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดมีความเห็นว่า สัญญาจ้างก่อสร้างสะพาน คสล. เป็นสัญญาต่างตอบแทนที่ผู้ว่าจ้าง

^๑ ข้อ ๒๐ การขยายเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของส่วนราชการ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ผู้รับจ้างต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างทราบเป็นหนังสือภายใน ๑๕ วัน นับแต่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด ผู้รับจ้างจะยกเหตุนั้นมากล่าวอ้างขอขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือลดหรือดค่าปรับในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเป็นเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือส่วนราชการทราบอยู่แล้วตั้งแต่ต้น

ในการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือลดหรือดค่าปรับ ผู้รับจ้างต้องแสดงเจตนาเป็นหนังสือถึงผู้ว่าจ้างก่อนวันที่ผู้รับจ้างมีหนังสือขอส่งงานงวดสุดท้ายต่อผู้ว่าจ้าง มิฉะนั้นถือว่าผู้รับจ้างได้สละสิทธิในการขอขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือลดหรือดค่าปรับ

การขยายเวลาทำการตามสัญญาที่ดี การขอลดหรือดค่าปรับที่ดีให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างได้พิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือลดหรือดค่าปรับให้กับผู้รับจ้างแล้ว ถือว่าผู้รับจ้างยินยอมสละสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ อันเกิดแต่เหตุนั้นอีก

และผู้รับจ้างต่างมีหน้าที่จะต้องชำระหนี้ตอบแทนซึ่งกันและกัน โดยผู้รับจ้างมีหน้าที่จะต้องทำงานที่รับจ้างให้แล้วเสร็จครบถ้วนตามสัญญา ส่วนผู้ว่าจ้างมีหน้าที่จะต้องชำระสินจ้างเพื่อผลสำเร็จของงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๘๗ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าทำงานให้แล้วเสร็จได้เนื่องจากถนนซึ่งจะต้องใช้เป็นเส้นทางขนส่งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างยังก่อสร้างไม่เสร็จและไม่มีเส้นทางอื่นใดที่จะใช้ในการขนส่งได้ **กรณีจึงเป็นการที่ผู้ว่าจ้างไม่สามารถส่งมอบพื้นที่การก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างได้ ดังนั้น การส่งมอบพื้นที่จะเป็นหน้าที่ของผู้ว่าจ้างจะต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้รับจ้างนอกเหนือจากสินจ้างตามวัตถุที่ประสงค์และโดยสภาพแห่งสัญญา** และผู้รับจ้างมีหน้าที่ต้องทำงานให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดเวลาทำงานดังกล่าวเป็นสาระสำคัญตามสัญญาข้อ ๕ การที่ผู้รับจ้างทราบถึงอุปสรรคในพื้นที่เกี่ยวกับเส้นทางขนส่งวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างเข้าพื้นที่นั้นก็เป็นเรื่องที่ว่าจ้างต้องดำเนินการแก้ไขให้เสร็จทันกำหนดเวลาตามสัญญา และแม้ผู้ว่าจ้างจะได้แจ้งให้ผู้รับจ้างหยุดงานก่อสร้างสะพานชั่วคราวจนกว่าถนนที่ใช้ขนส่งอุปกรณ์การก่อสร้างจะสร้างแล้วเสร็จ และตำแหน่งการก่อสร้างสะพานมิได้เปลี่ยนแปลงจากเดิม ทั้งสัญญาจะมีได้กำหนดให้ผู้รับจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ **แต่เมื่อผู้ว่าจ้างส่งมอบพื้นที่สำหรับการก่อสร้างเลยกำหนดเวลาตามสัญญาจนเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าทำงานชำระหนี้ให้แล้วเสร็จตามสัญญาต่อไปได้ จึงต้องถือว่าผู้ว่าจ้างเป็นฝ่ายผิดสัญญา ผู้รับจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๘**

๒. ในประเด็นการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา เนื่องจากผู้ว่าจ้างไม่สามารถส่งมอบพื้นที่เพื่อให้ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างหรือทำงานตามสัญญาได้นั้น มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๐๗/๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า แม้ว่าในสัญญามิได้ระบุเรื่องการส่งมอบพื้นที่สำหรับการก่อสร้างไว้ แต่ก็เข้าใจได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของจำเลย หรือจำเลยมีสิทธิครอบครองดูแล

และใช้ประโยชน์ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องส่งมอบพื้นที่สำหรับก่อสร้างให้โจทก์ก่อน มิฉะนั้น โจทก์ก็ไม่อาจลงมือก่อสร้างได้ การที่โจทก์ทราบถึงอุปสรรคในพื้นที่เกี่ยวกับเรื่องเสาไฟฟ้า สายไฟฟ้า ท่อประปา และมีอาคารของผู้อื่นบางส่วนกีดขวางอยู่นั้นก็เป็นเรื่องที่จำเลยต้องดำเนินการแก้ไข เพราะหากโจทก์ลงมือทำงานในส่วนที่ไม่มีอุปสรรคไปก่อนก็อาจไม่ตรงตามงวดงานในสัญญาจ้าง และหากมีผลกระทบต่อที่ดินหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โจทก์ก็อาจถูกดำเนินคดีอาญาฐานบุกรุกหรือทำให้เสียหายได้ เมื่อจำเลยเพิกเฉยไม่ส่งมอบพื้นที่สำหรับก่อสร้างให้โจทก์กระทั่งล่วงพ้นกำหนดเวลาก่อสร้างตามสัญญา จำเลยจึงเป็นฝ่ายผิดสัญญา โจทก์มีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ จำเลยมีหน้าที่ต้องคืนหนังสือค้ำประกันของธนาคารให้แก่โจทก์นับแต่วันที่สัญญาจ้างเลิกกัน ซึ่ง **ท่านอาจารย์ไพโรจน์ วายุภาพ ได้บันทึกหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกา**ดังกล่าวไว้ว่า “สัญญาจ้างมิได้ระบุถึงเรื่องการส่งมอบพื้นที่ให้โจทก์เข้าทำการก่อสร้าง จึงมีใช้หน้าที่จำเลยต้องชำระให้โจทก์คงเป็นเพียงการกระทำของจำเลยซึ่งเป็นเจ้านี้เพื่อที่จะรับชำระหนี้การก่อสร้างจากโจทก์ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๐๘ วรรคสอง ซึ่งถ้าโจทก์บอกกล่าวว่า จะเข้าทำการก่อสร้างแล้ว จำเลยไม่ส่งมอบพื้นที่ ย่อมอยู่ในฐานะเจ้าหนี้ผิดนัด ตามมาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ โจทก์ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้ แต่โจทก์ก็หาหลุดพ้นจากหนี้ไม่ได้ ทั้งการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา ๓๘๗ จะต้องปรากฏว่าจำเลยไม่ชำระหนี้ แต่การส่งมอบพื้นที่ให้เข้าทำการก่อสร้างไม่ใช่หน้าที่จำเลยต้องชำระหนี้ ย่อมไม่อาจถือได้ว่าจำเลยไม่ชำระ โจทก์ไม่น่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้” ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้เคยมีคำวินิจฉัยในทำนองเดียวกับแนวคิดตามหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว **ในข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขที่ ๓๑/๒๕๓๙**

ในประเด็นทำนองเดียวกัน ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๔๘/๒๕๒๕ วินิจฉัยว่า การทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอาคาร จำเลยผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ต้องส่งมอบ

พื้นที่และกำหนดแนวเขตพื้นที่ที่โจทก์จะต้องก่อสร้าง การที่จำเลยสั่งระงับการก่อสร้างเพราะวางผังและตอกเสาเข็มรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นนั้น เป็นความผิดของจำเลยที่ไม่ตรวจสอบแนวเขตที่ดินให้แน่นอนเสียก่อน จำเลยจึงเป็นฝ่ายผิดสัญญาที่ไม่สามารถให้โจทก์ดำเนินการก่อสร้างตามสัญญาต่อไปได้ เป็นการไม่ชำระหนี้ในส่วนที่เป็นหน้าที่ของตน แม้โจทก์ฟ้องคดีนี้แล้ว โจทก์ก็ยังเสนอเงื่อนไขต่อจำเลยในการที่จะดำเนินการก่อสร้างต่อไปอีก แสดงว่าคู่สัญญาไม่ถือเอากำหนดเวลาชำระหนี้ตามสัญญาเป็นข้อสำคัญอีกต่อไป กรณีต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๗ คือ โจทก์ต้องบอกกล่าวให้จำเลยดำเนินการให้โจทก์ลงมือก่อสร้างต่อไป โดยกำหนดระยะเวลาพอสมควร ให้จำเลยแก้ไขข้อขัดข้อง ถ้าไม่สามารถแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดให้แล้ว โจทก์จึงจะบอกเลิกสัญญาได้ ซึ่งศาสตราจารย์จิติติ ดิงศภทิพย์ ได้บันทึกหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวไว้ว่า “สัญญาจ้างทำของเป็นสัญญาต่างตอบแทน ทั้งผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างต่างเป็นลูกหนี้เจ้าหนี้ซึ่งกันและกัน โดยต่างต้องชำระหนี้ตอบแทนกัน วัตถุประสงค์ที่เป็นหลักซึ่งผู้รับจ้างต้องชำระคือการทำงานที่รับจ้างให้เสร็จครบถ้วนตามสัญญา วัตถุประสงค์ซึ่งผู้ว่าจ้างต้องชำระคือสินจ้าง (ม.๕๘๗) การที่ผู้ว่าจ้างต้องจัดให้ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างได้นั้นไม่ใช่วัตถุประสงค์ซึ่งผู้ว่าจ้างต้องชำระแก่ผู้รับจ้าง แต่เป็นการที่เจ้าหนี้คือผู้ว่าจ้างจำเป็นต้องกระทำก่อนเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้เท่านั้น จะเห็นได้จากความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๘ วรรคสอง ว่าการที่เจ้าหนี้ต้องกระทำก่อนเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้เช่นนี้ หาใช่หน้าที่เจ้าหนี้ต้องชำระตอบแทนในฐานะเป็นลูกหนี้รายนั้นไม่ ถ้าเจ้าหนี้ไม่ทำการที่ต้องทำก่อนเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้เช่นนี้ มีผลเพียงยกเว้นการขอปฏิบัติการชำระหนี้ของลูกหนี้ และอาจทำให้เจ้าหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดตามมาตรา ๒๐๗ ได้ การที่ผู้ว่าจ้างไม่สามารถจัดที่ดินให้ผู้รับจ้างก่อสร้างได้ ไม่เป็นการที่ผู้ว่าจ้างไม่ชำระหนี้ เพราะแม้เป็นการที่ผู้ว่าจ้างต้องทำ ผู้ว่าจ้างก็ไม่ใช่ลูกหนี้ ไม่ใช่วัตถุประสงค์ซึ่งผู้ว่าจ้างจะต้องจัดให้ผู้รับจ้างเข้าก่อสร้างได้ แต่การที่

จำเลยซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างสั่งระงับการก่อสร้างไว้ก่อนนั้น เป็นผลที่จะมีการก่อสร้างตามสัญญาไม่ได้ และผู้ว่าจ้างจะไม่จ่ายค่าจ้างตามกำหนดในสัญญา ซึ่งถือได้ว่าผู้ว่าจ้างไม่ยอมรับการชำระหนี้ของลูกหนี้ คือไม่ให้ผู้รับจ้างในฐานะลูกหนี้ทำการก่อสร้างอันเป็นการชำระหนี้ตามวัตถุประสงค์แห่งหนี้ มีผลเป็นการที่ผู้ว่าจ้างในฐานะลูกหนี้ปฏิเสธไม่จ่ายค่าจ้าง ซึ่งสินจ้างนี้เป็นวัตถุประสงค์แห่งหนี้ที่ผู้ว่าจ้างจะต้องชำระ ถือได้ว่าเป็นการที่ผู้ว่าจ้างในฐานะลูกหนี้ได้ปฏิเสธไม่ชำระหนี้สินให้ถูกต้องตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งหนี้”

๓. อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากบันทึกหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว จะทำให้เห็นได้ว่ามีแนวความคิดในเรื่องหน้าที่ของผู้ว่าจ้างในการส่งมอบพื้นที่ในกรณีที่สัญญามิได้กำหนดหน้าที่ของผู้ว่าจ้างส่งมอบพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน ออกเป็น ๒ แนวทางดังกล่าวข้างต้น สำนักงานอัยการสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยโดยใช้แนวทางว่า แม้การส่งมอบพื้นที่จะไม่ใช้วัตถุประสงค์แห่งหนี้ก็ตาม แต่ตามสัญญาได้กำหนดเวลาในการเริ่มทำงานที่รับจ้างและจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่แน่นอน ซึ่งหากผู้รับจ้างไม่เริ่มทำงานที่จ้างและทำงานให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเลิกสัญญาได้ ฉะนั้นกำหนดเวลาทำงานตามสัญญาจึงถือว่าเป็นสาระสำคัญของสัญญา เมื่อผู้ว่าจ้างไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างได้ในเวลาอันควร ซึ่งการส่งมอบพื้นที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของหนี้ที่ผู้ว่าจ้างจะต้องชำระนอกเหนือจากสินจ้างเพื่อผลสำเร็จของงาน จึงถือว่าผู้ว่าจ้างเป็นฝ่ายละเลยไม่ชำระหนี้และเป็นการโต้แย้งสิทธิผู้รับจ้าง ผู้รับจ้างย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๘ (ข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขรับที่ ท. ๓๕/๒๕๒๒ ท. ๖๗/๒๕๓๙ และ ท. ๓๗/๒๕๔๗)

เจาะ...ฎีกาเด่น

รังสิชัย บรรณกจิวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนิทรลีลา**
พัทธ์ธีรา ไชยนันท์พัฒน์***

ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มอีกช่องทางหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๗๓/๒๕๖๒ (ประชุมใหญ่)

นาย ส. โจทก์
พลตำรวจเอก ว. ที่ ๑ กับพวกรวม ๙ คน จำเลย

พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใด ร่ำรวยผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้น เป็นเพียงบทบัญญัติที่เพิ่มช่องทางในการดำเนินคดีแก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังคงมีอำนาจฟ้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๘ (๒) โดยยื่นฟ้องต่อศาลชั้นต้น (ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง) ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง (๑) ส่วนที่ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง มิให้คดีทุจริตและประพฤติมิชอบรวมถึงคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น

คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๗ ในฐานะที่โจทก์เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงมิใช่คดีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อกันตาม พ.ร.ป. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง อันจะอยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตาม พ.ร.ป. ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ (๓) ที่มีผลบังคับอยู่ในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ ศาลชั้นต้นในคดีนี้ย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาในส่วนของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๗ ได้ และที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๘ และที่ ๙ กล่าวหาว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๗ ในคดีนี้นั้น เมื่อศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๗ ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาในส่วนของจำเลยที่ ๘ และที่ ๙ ได้ด้วยตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ วรรคสอง (๕) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๙ ต่อศาลชั้นต้น

* ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ช่วยทำงานในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

*** เจ้าพนักงานคดีปฏิบัติการ

อย่างไรก็ตาม โจทก์ฟ้องคดีนี้โดย**ตามข้อกล่าวอ้างของโจทก์** ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมี**คำวินิจฉัยแล้ว**ในคดีหมายเลขดำที่ อม.๕๑/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๙๙/๒๕๖๑ โดย**วินิจฉัยว่า การประชุม การลงมติ และการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีของโจทก์จึงชอบด้วยกฎหมาย** ข้อเท็จจริงรับฟังได้โดยปราศจากสงสัยว่า จำเลย (โจทก์คดีนี้) เป็น**เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริต** และเป็น**เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ**เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่**ผู้หนึ่งผู้ใด** ๓ คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว**ย่อมมีผลผูกพันโจทก์**ซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาดังกล่าว ๓ **เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้โดยอ้างเหตุแห่งการกระทำความผิดตามที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว**ว่า**รับฟังไม่ได้ และไม่ปรากฏว่าคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับหรืองดเสียไปแล้ว** เหตุแห่งการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๙ ตาม**ข้อกล่าวอ้างของโจทก์**ในคดีนี้ **ย่อมเป็นอันรับฟังไม่ได้** กรณีจึง**ไม่มีเหตุที่จะต้องดำเนินกระบวนการไต่สวนพยานหลักฐานในคดีนี้ต่อไป** ที่ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษามานั้น (พิพากษายืน, ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้ว พิพากษายกฟ้อง) ศาลฎีกาเห็น**ฟ้องด้วยในผล**

(อติคม อินทุภูติ - พิชัย เพ็งผ่อง - จรัญ เนาวพนานนท์)

ข้อสังเกต คดีนี้เป็นเรื่อง**ที่ผู้เสียหายหรือราษฎร** เป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษประธาน ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง**ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อ พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต** ซึ่งแต่เดิมเคยมีคำพิพากษาศาลฎีกา**วินิจฉัยหลายเรื่องวินิจฉัยว่า... ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจ** พิจารณาพิพากษาคดีนั้น จึงเป็นการกำหนดช่องทางและวิธีการนำคดีอาญาดังกล่าวขึ้นสู่การพิจารณาของศาล และกำหนดศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีไว้เป็นการเฉพาะ มีผลเป็นการ**ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาปกติ** (ฎ.๒๖๘๘/๒๕๖๐ ปชญ., ๑๖๗๘๑/๒๕๕๗)

ดังนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๗๓/๒๕๖๒ (ประชุมใหญ่) ข้างต้นได้**วินิจฉัยกลับหลักแนวบรรทัดฐานเดิม** กล่าวคือ นอกจาก พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๓ จะ**เพิ่มช่องทางในการดำเนินคดีแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)** ที่อยู่ในอำนาจของ**ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว** ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดต่อ**ตำแหน่งหน้าที่ราชการยังคงมีอำนาจฟ้อง**ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๘ (๒) โดยยื่นฟ้องต่อ**ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง**ได้ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง (๑)^๑, อย่างไรก็ตาม เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเคยมี**คำวินิจฉัยแล้ว**ในคดีหมายเลขแดงที่ อม.๙๙/๒๕๖๑^๒ จึง**ย่อมมีผลผูกพันโจทก์**ซึ่งเป็น

^๑ หมายเหตุ: ในปัจจุบันมีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑ และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓ บัญญัติให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีเขตอำนาจในกรุงเทพมหานคร และมาตรา ๔ บัญญัติให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑ มีเขตอำนาจในศาลจังหวัด... จังหวัดนนทบุรี ... ; ดังนั้น หากความผิดซึ่งเป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดขึ้นในเขตจังหวัดนนทบุรีอันเป็นที่ตั้งของ ป.ป.ช. ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑ ย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้น.

^๒ พิพากษาโดยองค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากกว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ (เดิม) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๗/๑ เป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๗/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ **จำคุก ๒ ปี** พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า การกระทำความผิดของจำเลยมีเจตนาช่วยเหลือผู้ต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลซึ่งหลบหนีให้สามารถเดินทางในต่างประเทศได้สะดวก และเป็นผลบั่นทอนความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย จึงไม่มีเหตุสมควรรอลงโทษ.

จำเลยในคดีอาญาดังกล่าว เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้โดยอ้าง เหตุแห่งการกระทำความผิดตามที่ศาลฎีกาแผนกคดี อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยไว้ แล้วว่ารับฟังไม่ได้ และไม่ปรากฏว่าคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรืองดเสียไปแล้ว เหตุแห่งการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๙ ตาม ข้อกล่าวอ้างของโจทก์ในคดีนี้ย่อมเป็นอันรับฟังไม่ได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าตามคำพิพากษาศาลฎีกา ดังกล่าว เท่ากับรับรองว่าการกระทำของ ป.ป.ช. จำเลย ที่ไต่สวนดำเนินการแก่โจทก์ (จำเลยคดีนี้) เพราะโจทก์ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จนกระทั่ง ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกโจทก์นั้น เป็นการปฏิบัติ หน้าที่โดยชอบแล้ว

อนึ่ง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๗๓/๒๕๖๒ (ประชุมใหญ่) นี้ ยังสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของ ประธานศาลอุทธรณ์ ที่ วท.๑๒/๒๕๖๒ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งวินิจฉัยว่า คณะกรรมการการ เลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญฯ จำเลยทั้งเจ็ด (ก.ก.ต.) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การที่โจทก์ บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งเจ็ดจงใจละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรฯ ไม่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของพลเอก ป. ซึ่งเป็นบุคคลที่พรรค พ. แจ้งว่าจะเสนอสภาผู้แทน ราษฎรพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี และร่วมกัน ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ให้พลเอก ป. เป็นบุคคลที่พรรค พ. แจ้งว่าจะเสนอสภาผู้แทน ราษฎรพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีลำดับที่ ๓๐ เพื่อให้เป็นคุณสมบัติแก่พรรค พ. ในการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นใน

วันเลือกตั้งล่วงหน้าและในวันเลือกตั้งทั่วไป ทั้งนี้ นาย ร. นาย ว. ยื่นหนังสือขอให้ตรวจสอบและคัดค้านการ ประกาศรายชื่อพลเอก ป. รวมทั้งยื่นหนังสือขอให้ วินิจฉัยว่าพลเอก ป. ในฐานะหัวหน้า คสช. เป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ จำเลยทั้งเจ็ดยังคงให้มีประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวต่อไปอีก ฯ การ กระทำของจำเลยทั้งเจ็ดเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต ขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ฯ จึงเป็นมูลจึงเป็นกรณีที่มูลแห่งคดี เป็นการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระทุจริต ต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ซึ่งหากจะฟ้อง คดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ร.บ. ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฯ มาตรา ๒๓ กำหนด ผู้มีอำนาจฟ้องคดี ได้แก่ อัยการสูงสุด และคณะ กรรมการ ป.ป.ช. ฯ แต่คดีนี้ผู้ฟ้องคดีคือ นาย ส. กับ พวกรวม ๒ คน โจทก์ ย่อมไม่อยู่ภายใต้บังคับของบท กฎหมายดังกล่าว เมื่อคดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งเจ็ด ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วย พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือก ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๓ ประกอบมาตรา ๑๔๙ และ พ.ร.บ. ว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๘ กำหนดว่าใน การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยทั้งเจ็ดให้ถือว่าเป็น **เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา** ดังนั้น คดีนี้จึงเป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ อยู่ในเขต อำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติ มิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง (๑)

เปลวเทียน อุตระชัย*

สิทธิของลูกจ้างเมื่อถูกพักงานหรือเลิกจ้าง เนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

จากกรณีสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ก่อให้เกิดภาวะชบเซาทางเศรษฐกิจ หลายบริษัทมีความจำเป็นต้องหยุดกิจการชั่วคราวหรือหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งก่อให้เกิดการพักงานหรือเลิกจ้างงานจำนวนมาก ลูกจ้างซึ่งถูกพักงานหรือเลิกจ้างกะทันหันนั้น มีสิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยสรุป ดังนี้

กรณีนายจ้างหยุดกิจการชั่วคราว

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่นายจ้างมีความจำเป็นต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นการชั่วคราวด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อประกอบกิจการของนายจ้างจนทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติซึ่งมิใช่เหตุสุดวิสัย ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดกิจการ ตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงาน ... (Section 75. In the case where it is necessary for an employer to terminate a whole or a part of the business operation temporarily for whatever important reason affecting the business operation of the employer and resulting in the employer being unable to operate the business as usual which is not due to force majeure, an employer shall make a payment to an employee for no less than 75 percent of the wage the employee has received before the employer terminates the business

operation throughout the time the employer does not require the employee to work ...)

กรณีนายจ้างเลิกจ้าง

ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามระยะเวลาการทำงานของตน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๘ ซึ่งการเลิกจ้างที่จะได้รับค่าชดเชยจากนายจ้างนั้นต้องเป็นการเลิกจ้างตามความหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๘ วรรคสอง กล่าวคือ

การเลิกจ้าง หมายความว่า การกระทำใดที่นายจ้างไม่ให้ลูกจ้างทำงานต่อไปและไม่จ่ายค่าจ้างให้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุสิ้นสุดสัญญาจ้างหรือเหตุอื่นใด และหมายความรวมถึงกรณีที่ลูกจ้างไม่ได้ทำงานและไม่ได้รับค่าจ้างเพราะเหตุที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไป (Termination of employment under this Section means any act where the employer refuses to allow an employee to work without paying wages on expiry of contract of employment or any other cause, and includes where the employee does not work and receives no wages on the grounds that the Employer is unable to continue be undertaking.)

กรณีนายจ้างเลิกจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้า

เมื่อถูกเลิกจ้าง นอกจากลูกจ้างจะมีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามระยะเวลาที่ตนทำงานมา ตามมาตรา ๑๑๘ แล้ว หากนายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างทันทีโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าให้ทราบ ลูกจ้างมีสิทธิได้ค่าเสียหายจากการไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ตามมาตรา ๑๗/๑ เป็นจำนวน

* ผู้พิพากษาประจำศาลช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแพ่ง, น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๒) (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), น.บ.ท., LL.M. (McGill University) (ทุนรัฐบาล ก.พ.), LL.M. (Queen Mary University of London) (ทุนรัฐบาลอังกฤษ Chevening)

เท่ากับค่าจ้างที่ลูกจ้างควรจะได้รับ นับแต่วันที่ให้ลูกจ้างออกจากงานจนถึงวันที่การเลิกสัญญาจ้างมีผล โดยให้จ่ายในวันที่ลูกจ้างออกจากงาน (In the case where an employer terminates an employment contract without giving an advance notice ... , the employer shall pay compensation for the amount of wage the employee is supposed to receive as from the date the employment is dismissed until the termination of employment contract comes into effect ... and this shall be paid on the date the employee is dismissed)

จากหลักกฎหมายและคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สามารถพิจารณาคำภาษาอังกฤษที่สำคัญได้ ดังต่อไปนี้

คำว่า “Employer” แปลว่า นายจ้าง โดยแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “A person who agrees to accept an employee for work by paying wage.” ตัวอย่างการใช้ เช่น He gets paid a good wage, because he works for a fair employer.

ทั้งนี้ คำว่า นายจ้าง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง และในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคล รวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย (A person entrusted to act on behalf of the Employer; in case where an Employer is a juristic person, the term also includes a person authorized to act on behalf of the juristic person and a person entrusted by an authorized person to act on his or her behalf)

คำว่า “Employee” แปลว่า ลูกจ้าง โดยแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “A person who agrees to work for an Employer in return for Wages regardless of the name used” ตัวอย่างการใช้ เช่น The number of employees in the company has trebled over the past decade.

คำว่า “Wage” แปลว่า ค่าจ้าง โดยแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “Money agreed between an employer and an employee to be paid in return

for work done under a contract of employment for regular working periods” ตัวอย่างการใช้ เช่น The employees accepted a 5% wage rise. หรือ “The convenient stores employ workers at an average wage of 350 Baht per day.”

คำว่า “Payment” แปลว่า การจ่ายเงิน หรือ การชำระเงิน โดยแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “An amount of money paid” เมื่อใช้ประกอบกับคำว่า wage ข้างต้น จะกลายเป็นคำว่า Payment of Wage ซึ่งแปลว่า การจ่ายค่าจ้าง หรือ การชำระค่าจ้าง ส่วนมากจะใช้ในกรณีมีการชำระค่าจ้างเป็นรายสัปดาห์ หรือ รายเดือน ตัวอย่างการใช้ เช่น “In terms of wage payment, although labor law regulates a minimum wage, many employers either ignore the regulation or consider it to be the maximum wage.

คำว่า “Terminate” แปลว่า หยุด ยุติ หรือสิ้นสุดลง ซึ่งคำว่า “Terminate” สามารถใช้ได้หลายกรณี เช่น “Terminate a business operation” โดยคำว่า “Business Operation” แปลว่า กิจการ หรือ การประกอบธุรกิจ ดังนั้น เมื่อรวมกันแล้ว แปลว่า หยุดกิจการ หรือยุติการประกอบธุรกิจ ตัวอย่างการใช้ เช่น “A company terminated a business operation due to Covid crisis” คำว่า “Terminate” เป็นคำกริยา ซึ่งหากใช้ในรูปของคำนาม คือคำว่า “Termination” ตัวอย่างการใช้ เช่น “Termination of employment” แปลว่า การเลิกจ้าง

คำว่า “Advance Notice” แปลว่า การบอกกล่าวล่วงหน้า ตัวอย่างการใช้ เช่น The employee must give the employer at least 48 hours’ advance notice of his intention to take the personal leave.

การที่ลูกจ้างถูกพักงานหรือถูกเลิกจ้างนั้นส่งผลกระทบต่อรายได้โดยตรง ดังนั้น ลูกจ้างจึงควรทำความเข้าใจถึงสิทธิตามกฎหมายแรงงานเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง

คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา : คำพิพากษาศาลฎีกาและข้อสังเกตที่น่าสนใจ

ทีปกร โกมลพันธ์พร*
พันธเอก สุทธิวิทย์ แสงประสิทธิ์**

การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แบ่งออกได้เป็นหลายลักษณะ อาทิ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งแต่ละการกระทำความผิดนั้น นอกจากจะส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และเสรีภาพของผู้เสียหายแล้ว บางกรณียังเป็นการกระทำความผิดต่อทรัพย์สินของผู้เสียหายด้วยจึงกล่าวได้ว่าการกระทำความผิดในทางอาญาครั้งหนึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางอาญาและทางแพ่งในคราวเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงได้บัญญัติหลักเกณฑ์เรื่องการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาไว้ โดยคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้น หมายถึง คดีแพ่งที่บังคับตามสิทธิเรียกร้องอันเกี่ยวพันโดยตรงกับการกระทำความผิดอาญา ดังนั้น คดีใดจะเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับ

คดีอาญา จึงต้องพิจารณาก่อนว่าสิทธิเรียกร้องในทางแพ่งมีมูลเหตุเกี่ยวเนื่องกับการกระทำที่เป็นองค์ประกอบความผิดในทางอาญาหรือไม่ หากคดีส่วนแพ่งไม่เกี่ยวเนื่องหรือไม่ต้องอาศัยมูลความผิดในทางอาญา ก็ไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๐๙/๒๕๕๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๐๙/๒๕๕๒ คดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยรวมและ ป. เป็นจำเลยในคดีอาญาข้อหาปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง โดยให้เหตุผลว่าพยานโจทก์ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด แต่ในคดีแพ่งนี้โจทก์ฟ้องเรียกเงินตามสัญญาฝากทรัพย์ แล้วจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อสิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องคดีนี้ ไม่ต้องอาศัย

* อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, คณะบรรณาธิการหนังสือรวมคำบรรยาย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ผู้ช่วยบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา, กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการมูลนิธิอัยการ, ผู้เขียนหนังสือ “คู่มือฎีกาสำคัญกฎหมายลักษณะครอบครัว - มรดก”, น.บ., น.บ.ท., LL.M. in International Commercial Law (University of Leicester), LL.M. in Tax Law (Queen Mary University of London), หลักสูตรประกาศนียบัตร ผู้ชำนาญใหม่ในระบบประชาธิปไตย รุ่นที่ ๙ (ปนป.๙) สถาบันพระปกเกล้า, หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ ๑๒ (พตส.๑๒) สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง, อดีตผู้พิพากษาศาลจังหวัดภูเก็ต

** นายทหารพระธรรมนูญ กองทัพอากาศที่ ๑, นักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๔๑, น.บ., น.ม., หลักสูตรชั้นนายพันเหล่าทหารราบ รุ่นที่ ๙๘, หลักสูตรทหารมหาดเล็ก รุ่นที่ ๗, หลักสูตรเสนาธิการทหารบก ชุดที่ ๙๖, หลักสูตรจิตอาสา ๙๐๔ รุ่นที่ ๔/๖๒, หลักสูตรนายทหารสัญญาบัตรชั้นสูง รุ่นที่ ๒๕ โรงเรียนเหล่าทหารพระธรรมนูญ, หลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง รุ่นที่ ๑๒๑, หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ชุดที่ ๖๗

มูลค่าความผิดในทางอาญาฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม คดีนี้จึงมิใช่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เพราะคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้น หมายความว่าถึง การที่จำเลยไปกระทำความผิดในทางอาญาและก่อให้เกิดความเสียหายในทางแพ่งเกี่ยวพันกันโดยตรงขึ้นมา ดังนั้น เมื่อคดีนี้มีใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องฟังข้อเท็จจริงในส่วนอาญามาผูกพันทางแพ่ง

เมื่อพิจารณาได้ว่าคดีใดเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาแล้ว ประเด็นสำคัญต่อมาที่ต้องพิจารณาคือ สิทธิของผู้เสียหายในการเรียกค่าสินไหมทดแทน โดยเฉพาะในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีแล้ว จะมีสิทธิเรียกเอาทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้มากน้อยเพียงใด มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

- คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องและมีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายนั้น จำกัดเฉพาะความผิด ๙ ฐาน คือ ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก ฉ้อโกง ยกยอกหรือรับของโจร เท่านั้น และเฉพาะในความผิดฐานยกยอกได้ตีความรวมถึง ความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ ด้วย (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๘/๒๕๖๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๘/๒๕๖๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ บัญญัติให้พนักงานอัยการเรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนในคดียกยอกนั้น หมายความว่ารวมถึง คดีที่เจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ ด้วย เมื่อจำเลยเป็นเจ้าพนักงานยึดเงินตราของราชการ สองล้านบาทเศษเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการ แต่จำเลย

กลับไม่จัดให้มีโครงการดังกล่าวและไม่ส่งใช้เงินยึดตราของราชการ กรณีเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๕๑ โจทก์มีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินดังกล่าว

- เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีแล้ว จะเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ได้ก็แต่เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายยังมิได้รับทรัพย์สินคืนหรือกรณีที่จำเลยไม่สามารถคืนทรัพย์สินได้ถึงจะใช้ราคา แต่หากผู้เสียหายได้รับทรัพย์สินคืนไปแล้ว แม้สภาพของทรัพย์สินจะไม่สมบูรณ์ดังเดิม ก็จะเรียกให้ใช้ราคาแทนไม่ได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖/๒๕๔๔) หรือจำเลยนำทรัพย์สินที่กระทำความผิดไปขายแล้วได้เงินมา พนักงานอัยการจะขอให้ศาลสั่งให้จำเลยคืนหรือส่งมอบเงินดังกล่าวแก่ผู้เสียหายก็ไม่ได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๔/๒๕๑๙) หรือกรณีที่ผู้เสียหายนำเงินไปไถ่ทรัพย์สินที่ถูกลักกลับคืนมา เงินค่าไถ่ทรัพย์สินก็ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายเสียไปอันเนื่องมาจากการกระทำความผิด จึงไม่อาจเรียกคืนได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๒/๒๕๐๗)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖/๒๕๔๔ สายไฟฟ้าของผู้เสียหายที่ถูกจำเลยลักนำไปเผาลอกเอาเปลือกออกยังคงเหลือซากที่เป็นลวดทองแดงอยู่ มิได้ถูกทำลายสูญหายไปทั้งหมดหรือแปรสภาพไปเป็นของอื่น เมื่อผู้เสียหายได้รับลวดทองแดงคืนแล้ว พนักงานอัยการโจทก์จะขอให้คืนหรือใช้ราคาเต็มของสายไฟฟ้าแก่ผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ อีกไม่ได้ แม้ผู้เสียหายจะได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยเนื่องจากนำสายไฟฟ้าไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์เดิมไม่ได้ ก็เป็นเรื่องที่ผู้เสียหายจะต้องไปว่ากล่าวเรียกค่าเสียหายจากจำเลยเอาเองเป็นคดีใหม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๔/๒๕๑๙ เงินที่จำเลยได้ มาจากการนำทองรูปพรรณของผู้เสียหายซึ่งปล้นมาได้ ไปขายมิใช่ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่ถูกปล้นเอาไป ศาลจะสั่งคืนให้ผู้เสียหายไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๒/๒๕๐๗ ในคดีรับของโจร พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องผู้รับของโจรให้คืนเงิน ค่าไถ่ทรัพย์สินแทนผู้เสียหาย เพราะมิใช่ทรัพย์สินหรือ ราคาค่าที่ผู้เสียหายเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด ฐานรับของโจร

● กรณีผู้เสียหายสูญเสียแรงงาน เมื่อค่าแรงงาน ไม่ใช่ทรัพย์สินจึงไม่อาจขอให้จำเลยใช้ค่าแรงงานได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๓/๒๕๓๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๓/๒๕๓๒ ค่าแรงงาน ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ผู้เสียหายต้องเสียไปเนื่องจากการ กระทำความผิดของจำเลย พนักงานอัยการจึงไม่มี อำนาจที่จะขอให้จำเลยใช้ค่าแรงงานตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓

แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นความผิดอื่นนอกจาก ความผิด ๙ ฐาน แม้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดี เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย หรือกระทำ ข้ำเรา พนักงานอัยการก็ไม่อาจเรียกเอาค่าสินไหม ทดแทนให้กับผู้เสียหาย หรือในกรณีพนักงานอัยการ เป็นโจทก์ฟ้องคดีในความผิด ๙ ฐาน พนักงานอัยการ ก็ไม่สามารถเรียกดอกเบี้ยแทนผู้เสียหายได้ ดังนั้น ผู้เสียหายต้องใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ยื่นคำร้องต่อศาล ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ขอให้บังคับจำเลย ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือดอกเบี้ยแก่ตน และหาก ผู้เสียหายใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนหรือดอกเบี้ย โดยสุจริต ผู้เสียหายก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๕๘)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๕๘ คดีนี้พนักงาน อัยการมีคำขอให้จำเลยคืนเงินจำนวน ๔๒,๕๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๔๓ แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอ ให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยให้คืนหรือใช้ราคา ทรัพย์สินแทนเป็นเงินจำนวน ๔๒,๕๐๐ บาท อีกไม่ได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องของโจทก์ร่วม ในส่วนนี้จึงเป็นการไม่ชอบ กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า โจทก์ร่วมต้องเสียค่าธรรมเนียมในเงินจำนวน ๔๒,๕๐๐ บาท หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ดอกเบี้ยของเงิน จำนวน ๔๒,๕๐๐ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมา จาก การกระทำความผิดของจำเลย เพราะฉะนั้นพนักงาน อัยการจึงฟ้องเรียกค่าดอกเบี้ยไม่ได้ แต่โจทก์ร่วมยื่น คำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดย ชดดอกเบี้ยของต้นเงินจำนวน ๔๒,๕๐๐ บาท ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งได้ ซึ่งตามมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง มิให้เรียกค่าธรรมเนียมจากโจทก์ร่วมเว้นแต่ในกรณี ศาลเห็นว่าผู้เสียหายเรียกเอาค่าสินไหมทดแทน สูงเกินสมควร หรือดำเนินคดีไม่สุจริต ให้ศาลมีอำนาจ สั่งให้ผู้เสียหายชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือ บางส่วนได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงมีต้องเสียค่าธรรมเนียม สำหรับการขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เป็นดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๔๒,๕๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะ ชำระเสร็จ

● แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ จะกำหนดให้ผู้เสียหายขอบที่จะเรียก

ค่าสินไหมทดแทนในคดีซึ่งพนักงานอัยการไม่สามารถเรียกได้ก็ตาม แต่ค่าสินไหมทดแทนนั้นคงเรียกได้แต่เฉพาะจำเลยในคดีเท่านั้น ส่วนบุคคลภายนอกแม้อาจร่วมรับผิดชอบกับจำเลยในทางแพ่ง แต่เมื่อไม่ได้ร่วมกระทำความผิดในทางอาญาจะขอให้ศาลเรียกบุคคลภายนอกเข้ามาในคดีเพื่อร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหายไม่ได้ ผู้เสียหายชอบที่จะฟ้องเป็นคดีแพ่งต่างหาก (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๐๔/๒๕๕๙) และความรับผิดชอบที่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหายนั้น คงมีเพียงความรับผิดชอบต่อผลอันเกิดจากการกระทำของตนเท่านั้น ไม่ต้องรับผิดชอบต่อผลอันเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๑๐/๒๕๖๐)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๐๔/๒๕๕๙ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ กำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนนั้น ต้องเป็นค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยโดยตรง เมื่อจำเลยร่วมที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นเพียงบุคคลภายนอกที่อาจจะต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยในทางแพ่งเท่านั้น ไม่ใช่เป็นผู้กระทำความผิดหรือต้องร่วมรับผิดชอบในทางอาญา ผู้ร้องจึงไม่อาจขอให้ศาลเรียกจำเลยร่วมที่ ๒ ถึงที่ ๔ เข้ามาในคดีนี้เพื่อให้ร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนกับจำเลย ผู้ร้องชอบที่จะนำคดีไปฟ้องจำเลยร่วมที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นคดีแพ่งใหม่ต่างหากจากคดีนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๑๐/๒๕๖๐ จำเลยเพียงร่วมกันใช้กำลังทำร้ายผู้เสียหายโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เสียหาย และต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเฉพาะในผลที่เกิดจาก

การใช้กำลังทำร้ายผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ เท่านั้น หากจำต้องรับผิดชอบในผลที่ผู้เสียหายถูกแทงจนได้รับอันตรายแก่กายอันเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่นไม่

● กรณีคดีส่วนอาญามีอัตราโทษอยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง แต่จะเรียกร้องค่าเสียหายในคดีส่วนแพ่งเกินอำนาจศาลแขวง กล่าวคือ เกินกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท ได้หรือไม่ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๙๒/๒๕๖๐)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๙๒/๒๕๖๐ แม้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๔) วรรคหนึ่งกำหนดว่า ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินสามแสนบาทก็ตาม แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาจะฟ้องต่อศาลซึ่งพิจารณาคดีอาญาหรือต่อศาลที่มีอำนาจชำระคดีแพ่งก็ได้ การพิจารณาคดีแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง” การที่บทกฎหมายดังกล่าวบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาโดยกำหนดให้รัฐ (พนักงานอัยการ) และผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีส่วนแพ่งรวมไปกับคดีอาญาและให้ศาลที่พิจารณาคดีอาญาพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งไปในคราวเดียวกันโดยไม่ต้องไปฟ้องร้องกันใหม่ ก็เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้ได้รับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยสะดวกและรวดเร็ว ดังนั้นถึงแม้ว่าในบางกรณีเขตอำนาจปกติของศาลที่พิจารณาคดีอาญาไม่อาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้นได้ก็ตาม แต่ต้องถือว่าเป็นกรณีที่กฎหมายประสงค์จะยกเว้นให้ทำได้ ดังเช่นพนักงาน

อัยการร้องขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ หรือผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๔๔/๑ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องคำนึงว่า ศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณา คดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒ (๑) และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๔) วรรคหนึ่งหรือไม่ ดังนั้น แม้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ในจำนวนเงินที่เกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของ ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียว ในศาลชั้นต้นก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วน แพ่งได้

● เมื่อศาลพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับ คดีอาญาแล้ว หากผู้เสียหายจะอุทธรณ์เฉพาะ ค่าสินไหมทดแทน สิทธิในการอุทธรณ์คดีแพ่ง เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาต้องพิจารณาจากสิทธิ ในการอุทธรณ์คดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดี ส่วนอาญาไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกา คดีส่วนแพ่ง ก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกา แต่หากคดีส่วนอาญาต้องห้าม อุทธรณ์ฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เทียบคำพิพากษาฎีกา ที่ ๔๘๓๙/ ๒๕๖๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๓๙/๒๕๖๒ การที่โจทก์ร่วม ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่โจทก์ร่วมฟ้อง เองโดยตรง จึงต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่โจทก์ร่วม

เรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาใน คดีส่วนอาญา ทั้งการพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับ คดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏใน คำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ดังนั้น สิทธิใน การอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดี ส่วนแพ่งดังกล่าว ต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดีส่วนอาญาต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกา คดีส่วนแพ่ง ก็ต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง คดีนี้เมื่อคดีส่วนอาญาต้องห้ามฎีกา การพิจารณาคดีส่วนแพ่งในชั้นฎีกาจึงต้องเป็นไปตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ โจทก์ร่วมยื่น คำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ก่อนที่พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับ สิทธิในการฎีกา จึงเป็นไปตามกฎหมายฉบับเดิมก่อนมีการแก้ไข ดังนั้น เมื่อโจทก์ร่วมฎีกาขอให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ชำระ ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐาน ของศาลอุทธรณ์ภาค ๙ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง เมื่อจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้องอันเป็น ทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกาไม่เกินสองแสนบาท คดีจึงต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่ใช้บังคับในขณะฟ้องคดี ที่ศาลชั้นต้นส่งรับฎีกามาจึง ไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

สวัสดิ์ศรับ สมาชิกจุฬาสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ตามที่สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้ประกาศกำหนดวันสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในวันที่อาทิตย์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๕ สอบกลุ่มวิชากฎหมายอาญา และ วันอาทิตย์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๕ สอบกลุ่มวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้น ขณะนี้ สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Diseases 2019 : (Covid-19)) ได้กลับมาแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปยังหลายประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก เพิ่มมีให้การแพร่ระบาดของโรคส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคณาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรของเนติบัณฑิตยสภา ประกอบกับ มหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งเป็นสนามสอบหลัก ให้สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาพิจารณาหลีกเลี่ยงการจัดสอบในช่วงนี้ ทั้งนี้ ตามประกาศมหาวิทยาลัยรามคำแหง เรื่อง แนวปฏิบัติของหน่วยงานในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ฉบับที่ ๑๓) ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ข้อ ๓

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์ดังกล่าว อาศัยอำนาจตามข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๕๐ วรรค ๔ ประกอบกับประกาศของมหาวิทยาลัยรามคำแหงดังกล่าวข้างต้น สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา จึงเลื่อนจัดการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จากเดิมที่กำหนดไว้ในวันอาทิตย์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๕ และวันอาทิตย์ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๕ ไปก่อน จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จะคลี่คลายไป

ทั้งนี้ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา จะกำหนดวันสอบและแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง ครับ

เปิดจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคสอง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ จองผ่านระบบออนไลน์ <https://textbook.thethaibar.or.th> (๑ ชุด มี ๑๖ เล่ม)

SCAN QR CODE

- รับผิดชอบต่อตนเอง ราคาชุดละ ๑,๕๐๐ บาท
- รับผิดชอบต่อผู้อื่น ราคาชุดละ ๒,๑๐๐ บาท (ลงทะเบียน) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)
- รับผิดชอบต่อผู้อื่น ราคาชุดละ ๒,๗๐๐ บาท (ด่วนพิเศษ EMS) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ : ผู้ที่เคยจองผ่านระบบออนไลน์แล้วท่านสามารถเข้าสู่ระบบได้โดยใช้หมายเลขบัตรประจำตัว ประชาชน ๑๓ หลัก (ไม่ต้องลงทะเบียนใหม่)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๖

แผนกทะเบียนสมาชิกและทนายความ

มีบริการรับสมัครสมาชิกและขอหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกฯ ทางออนไลน์ <https://member.thethaibar.or.th> เพื่อลดการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ สอบถามรายละเอียดได้ที่แผนกทะเบียนสมาชิกฯ โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๒๒ หรือ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑-๗ ต่อ ๒๐๘

ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภา

เปิดให้บริการ : วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.

ปิดบริการ : วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

บริการสั่งซื้อหนังสือทางออนไลน์ที่เว็บไซต์ <https://bookstore.thethaibar.or.th/>

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๖ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๑๑

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา

สอบสัมภาษณ์ผู้สมัครได้รับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๔

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ เป็นประธานในการคัดเลือกผู้สมัครได้รับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษา
กฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมมหาชิราวุธ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๖๔

ย้ายที่ทำการ

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง
จะย้ายที่ทำการจากเดิม อาคารศาลแขวงดุสิต ซอยสีคาม
ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ไปยังที่ทำการแห่งใหม่ เลขที่ ๘๘/๒ หมู่ที่ ๕ ถนน
เลียบทางรถไฟแขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
๑๐๑๗๐ (ใกล้ศาลอาญาตลิ่งชัน และศาลแพ่งตลิ่งชัน)

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง
พร้อมให้บริการประชาชนทั่วไปที่ต้องใช้สิทธิทางศาล
หรือติดต่อราชการศาล ณ ที่ทำการใหม่ ตั้งแต่วันที่
๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

แผนที่ศาลอาญาคดีทุจริตและ
ประพฤติมิชอบกลาง (ตลิ่งชัน)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมผ่าน
Line Official

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีกำหนดย้าย
สถานที่ทำการจากเดิม ซอยสีคาม ถนนนครไชยศรี เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ ไปยังที่ทำการใหม่ **ตั้งอยู่เลขที่ ๘๘/๒ หมู่ที่ ๕**
ถนนเลียบทางรถไฟ แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
(ใกล้ศาลอาญาตลิ่งชันและศาลแพ่งตลิ่งชัน) ซึ่งจะเปิดทำการ
ในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สอบถามข้อมูลได้ที่ :
ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๑๗๕๕ หรือ ๐๘๐ ๐๔๗ ๕๙๖๖

สอบถามเส้นทาง
ผ่าน Line Official

บรรณาธิการ||ถลง

“วันครูแห่งชาติ” ตรงกับวันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปี เพื่อให้เป็นการรำลึกถึงความสำคัญของครูในฐานะที่เป็นผู้เสียสละ ประกอบคุณงามความดีเพื่อประโยชน์ของชาติและประชาชนเป็นอันมาก เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับประชาชน ส่งเสริมสามัคคีธรรมระหว่างครู คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ให้วันที่ ๑๖ มกราคม ของทุกปี เป็นวันครู โดยถือเอาวันที่ประกาศพระราชบัญญัติครูในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นต้นมา และเนื่องในโอกาสวันครู ครั้งที่ ๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๕ นี้ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบคำขวัญว่า “พัฒนาครู พัฒนาเด็ก เรียนรู้ สู่ออนาคต”

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ สารอวยพรปีใหม่ ๒๕๖๕ จาก นายกเนติบัณฑิตยสภา, บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “๑๖ มกราคม วันครูแห่งชาติ” โดย กฤษฎา บุญยสมิต และ วาสนา เกตุแห่ง, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การขยายระยะเวลาตามสัญญาก่อสร้างเนื่องจากผู้ว่าจ้างไม่ส่งมอบพื้นที่” โดย นาดลีนี ยุติธรรมดำรง กล่าวถึง กรณีรัฐวิสาหกิจ ก. ขอรื้อว่า ผู้รับจ้างยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามสัญญาและได้หยุดการก่อสร้างพื้นที่งานชุดตรงซึกน้ำดิบบริเวณปลายรางซึกน้ำดิบซึ่งอยู่ในเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่า เนื่องจากยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้ดำเนินการได้ ปัจจุบันยังไม่ได้รับหนังสือตอบอนุญาตจากกรม อ. จะถือว่ารัฐวิสาหกิจ ก. ได้ส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างดำเนินงานตามสัญญาแล้วหรือไม่ และจะขยายระยะเวลาก่อสร้าง ให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาได้หรือไม่ เป็นระยะเวลาเท่าใด, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มอีกช่องทางหนึ่ง” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนิทรลีลา และ พัทธิธรา ไชยนันท์พัฒน์ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๓๓/๒๕๖๒ (ประชุมใหญ่), บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “สิทธิของลูกจ้างเมื่อถูกพักงานหรือเลิกจ้าง เนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑” โดย เปลาเทียน อุดระชัย กล่าวถึง สิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีการพักงานหรือเลิกจ้างงานกะทันหันของลูกจ้าง และคำศัพท์ที่น่าสนใจ, บทความเรื่อง “คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา : คำพิพากษาศาลฎีกาและข้อสังเกตที่น่าสนใจ” โดย ทีปกร โกลมลพันธ์พร และ พันเอก สุทรวិทย์ แสงประสิทธิ์ กล่าวถึง การกระทำผิดในทางอาญาครั้งหนึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางอาญาและทางแพ่งในคราวเดียวกัน ปิดท้ายด้วย “มุขฮา” โดย ปรเมศวร์ อินทรชุมนุม

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๖๕

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ซิ่ง จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐